

MAGAZINE VAN HET OPENBAAR MINISTERIE

KORT O M

NR. 18 LENTE 2024

Op de koffie met
**Patrick Vandenbruwaene
& Guido Vermeiren**

Afterwork
**Tussen fictie
en realiteit**

**WAAROM DE NIEUWE SOORTEN
DRUGS ZO VERSLAVEND ZIJN**

KortOM in een nieuw jasje

Heb je vragen of wil je ons een complimentje sturen?
kortom@just.fgov.be

Jan Poels, Directeur Steundienst van het openbaar ministerie

Beste lezers,

Voor jullie ligt een papieren of digitale versie van het eerste nummer van onze KortOM, die in een nieuw jasje werd gestoken.

Ons magazine, dat bijna tien jaar geleden het levenslicht zag, krijgt met deze editie een grondige make-over.

Voortaan gaan de onderwerpen verder dan de actualiteit alleen. Het kan gaan over thema's die meer duiding verdienen, het voorstellen van de dagelijkse activiteiten van bepaalde medewerkers van het Openbaar Ministerie of van wie de uitspraken stof tot nadenken geven, het toelichten van complexe maar in de praktijk o zo belangrijke onderwerpen, en veel meer...

We zetten ook in op een betere leesbaarheid. Het is niet langer de bedoeling om enkel de leden van het Openbaar Ministerie aan te spreken, maar om met KortOM (en zijn Franstalige tegenhanger *MP en bref*) een breder doelpubliek (medewerkers van Justitie in het algemeen, studenten in de rechten, journalisten, enzovoort) te bereiken. De artikels blijven vanzelfsprekend even interessant, maar er worden bredere thema's aangekaart, in een aangepaste redactionele stijl.

Het is voortaan ook de bedoeling van ons magazine om de menselijke kant van het Openbaar Ministerie, en ook van heel Justitie, nog meer in de verf te zetten. Het Openbaar Ministerie mogen we niet langer zien als een anonieme instantie, maar een instantie die bestaat uit mensen van vlees en bloed - magistraten en gerechtspersoneel - die kwaliteit leveren, elk op basis van hun eigen competenties en expertise, en gedreven door hun motivatie in het algemeen belang.

Ook het aantal pagina's is fel gestegen, dankzij de inzet van Bureau Communicatie van de Steundienst van het openbaar ministerie. Hierbij werd ook een nieuwe lay-out voorzien die een groter leesgemak garandeert.

Ik twijfel er dus niet aan dat onze KortOM 'in een nieuw jasje' jullie allemaal zal bevallen. Ik wens ook alle nieuwe lezers te verwelkomen.

Veel leesplezier!

IN DEZE UITGAVE...

06

Op de koffie met
Patrick Vandebrauwaene & Guido Vermeiren

12

Uitgeklaard
Nieuwe soorten drugs

16

Vraag & antwoord

17

Het cijfer
Schijnhuwelijken

18

Afterwork
Alain Faidherbe

22

Kort nieuws

24

Fotoreportage
M for motion

Op de koffie met...

Patrick Vandenbruwaene & Guido Vermeiren

*“Het recht handhaven en
het recht laten geschieden,
dat is mensenwerk.”*

Guido Vermeiren werd onlangs aangesteld als procureur-generaal van het ressort Antwerpen-Limburg, als opvolger van Patrick Vandenbruwaene, die met pensioen gaat. In hartje Antwerpen, bij Patrick Vandenbruwaene thuis, brachten we beiden samen. Bij een koffie, in de veranda, tussen de weelderige planten en kunstwerken, praten ze over hun ervaringen als procureur bij het Openbaar Ministerie en de onmisbare menselijke kant van Justitie.

Patrick, Guido. Guido, Patrick. Moet ik jullie nog aan elkaar voorstellen?

Patrick: Nee, Guido en ik kennen elkaar al geruime tijd, 18 jaar om precies te zijn. Guido maakte deel uit van de kamer van inbeschuldigingstelling op het parket-generaal van Antwerpen, waar ik de leidende advocaat-generaal was. Tien jaar lang heb ik ook met Guido gewerkt in zijn hoedanigheid als procureur des Konings van Limburg. Zo hebben we elkaar beter leren kennen en appreciëren. Daarnaast had ik de eer om samen te werken met Anne-Marie Gepts en Franky De Keyzer, procureurs des Konings van Antwerpen en Bart Wens, arbeidsauditeur van Antwerpen.

Guido: Dat kan ik bevestigen. Wat mij aansprak, was de visie van Patrick op Justitie en de rol van het Openbaar Ministerie. Patrick heeft een hele belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van een visie binnen het Openbaar Ministerie dat à charge en à décharge onderzoekt. Nu staat dat in de wet, maar 15 jaar geleden was het niet zo evident om zoiets hardop te zeggen en om dit te integreren in de visie van het Openbaar Ministerie. Dat verhaal is gegroeid met een hele ploeg van mensen bij de kamer van inbeschuldigingstelling. Waar ik ook helemaal in geloofde, was de aandacht voor slachtoffers binnen Justitie en het met een open blik naar de samenleving kijken. Dat is de basis waarop we verder gegroeid zijn, zowel op professioneel als menselijk vlak.

Van links naar rechts: Guido Vermeiren, Patrick Vandenbruwaene

Een carrière gekenmerkt door een reeks gebeurtenissen...

Patrick: Klopt. Wat mij echt getekend heeft als mens, maar ook als magistraat, was de bloedige aanslag op de Delhaize in Aalst. Op dat moment was ik gerechtelijk stagiair op het parket van Dendermonde. Ik heb toen gezegd: 'Ik ga voluit voor een carrière binnen Justitie, zodat zoiets nooit meer voorvalt.' Spijtig genoeg gebeurden er nog zaken die choquerden, zoals de zaak Dutroux. Een andere zaak die zich nog niet zo lang geleden heeft voorgedaan en die mij heel hard getroffen heeft, is de zaak Julie Van Espen. Ik heb het grootste respect voor de ouders die dat moeten meemaken. Ja, dat heeft mij echt getroffen in mijn hart en ziel.

Guido: We mogen de dingen die fout lopen niet goed praten, maar moeten eruit leren. Wanneer je het verhaal van Julie Van Espen ziet, dan zie je ook ouders die meedenken en mee input geven om tot oplossingen te komen. Daar moeten we naar blijven luisteren om Justitie te verbeteren en de knelpunten aan te pakken.

Jullie staan allebei gekend om jullie openheid naar de mensen toe.

Patrick: Toen ik in 1996 naar het parket-generaal van Antwerpen trok, gaf de toenmalige procureur-

voor professoren aan de universiteit. Maar het recht handhaven en het recht laten geschieden, dat is mensenwerk. Die mensen, dat zijn niet enkel onze magistraten, maar ook onze medewerkers.

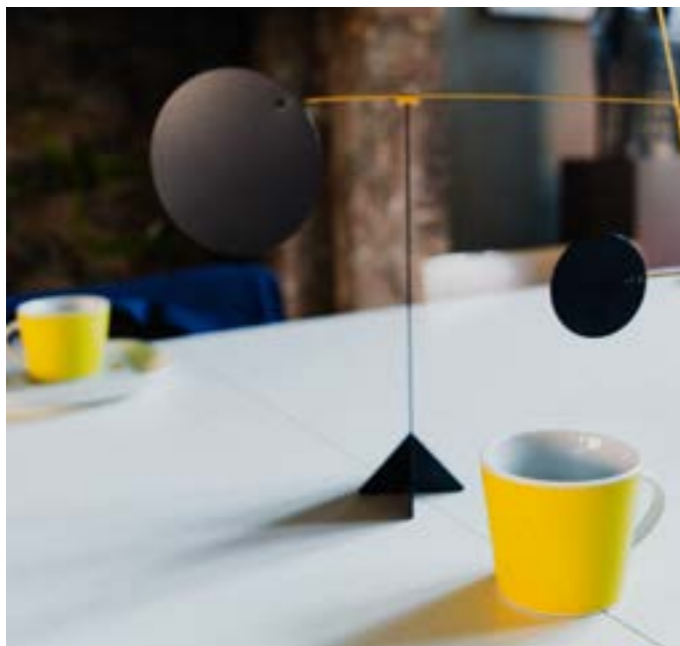
Guido: Die ruimte voor ontwikkeling is heel

“We moeten blijven luisteren naar de ouders van de slachtoffers om Justitie te verbeteren”

generaal mij de ruimte om na te denken over een beter functioneren van Justitie en van het Openbaar Ministerie in het bijzonder. Ik heb daarbij andere mensen ook altijd de ruimte gegeven om mee na te denken over oplossingen. Wie zet ik centraal in dat denken? Dat is de mens, de mens in het strafprocesrecht, de mens in de maatschappij. Daar gaat het om, hé! Anders weet ik niet met wat wij bezig kunnen zijn. Recht om recht te doen, dat is

belangrijk. Het typeerde jou als procureur-generaal en ik wil dit zelf ook graag behouden tijdens mijn mandaat. Want door mensen ruimte te geven, ontstaan er nieuwe initiatieven.

Patrick: Het is inderdaad belangrijk om dat te benadrukken. 39 jaar geleden zat ik in een hiërarchisch systeem waar de procureur je

‘ontbood’, waar je rechtstaand jouw uitleg moest doen en waarop hij zei ‘u mag nu beschikken.’ Ik heb altijd gezegd: ‘Dat wil ik niet. Als ik ooit eens verantwoordelijkheid krijg, dan zal het op een andere manier gebeuren.’ Ik heb nu het voorrecht gehad om tien jaar lang procureur-generaal te zijn. Bij mijn aantreden zei ik: ‘Ik wil niet dé procureur-generaal zijn. Ik wil jullie procureur-generaal zijn. Een luisterend oor en een verenigend persoon in plaats van een figuur die alles dicteert.’

Ik heb mij daarnaast ook altijd verzet tegen de verwijten dat we in een ivoren toren zouden leven en los van de maatschappij staan. Door partners te betrekken bij onze werking en door te netwerken, zien mensen welke rol wij als Openbaar Ministerie opnemen. Een rol die verdergaat dan enkel het recht handhaven.

Guido: Helemaal mee eens. Onze *drive* is om ten dienste te staan van de samenleving, om het verschil te maken voor de mensen. Daarbij willen we net tussen de mensen staan en begrijpen wat er leeft binnen de samenleving en een oplossing bieden binnen de context van de wetten en rechtvaardigheid.

Patrick: Het begrip, het ten dienste staan van de mensen én de maatschappij, dat zit in ons DNA.

Wat is jullie visie op het Openbaar Ministerie en breder op Justitie?

Guido: De samenleving verandert en Justitie moet zich daaraan aanpassen. De toenmalige procureur-generaal heeft een heleboel oplossingen gezocht in het post-Dutroux-tijdperk. Nu evolueren we naar nog meer netwerken met partners binnen en buiten Justitie, om te kijken naar de oplossingen die we vandaag bieden. Die oplossingen zijn vaak nog niet goed genoeg: de procedures duren vaak te lang en hebben een lange doorlooptijd, wat niet meer past in een samenleving waar alles net snel gaat.

Belangrijk is om aandacht te hebben voor de positie van de slachtoffers en daarmee rekening te houden gedurende de volledige procedure. Niet alleen kijken naar ‘wat moeten we doen van de

wet?’, maar ook ‘wat moeten we doen om menselijk te zijn en op een correcte manier om te gaan met de verschillende partijen?’

Patrick: Het is eigenlijk voortdurend nadenken over ‘wat is een eerlijk proces? Wat zijn de rechten van de verdediging? Wat zijn de rechten van het slachtoffer?’ Je moet voortdurend streven naar dat juiste evenwicht. De digitalisering van Justitie, die voor de deur staat, zal ook implicaties hebben op een eerlijk proces, op de rechten van verdediging, op de procedure en op de efficiëntie van Justitie in het algemeen. Dat is een evenwicht dat we opnieuw moeten zoeken én vinden.

Guido: Elke organisatie moet daarbij zijn missie en visie in vraag blijven stellen in functie van de evoluties in de samenleving. Wat willen we nu juist? Een missie en visie met abstracte termen motiveert de mensen niet. Je moet de mensen recht in het hart aanspreken, hen meenemen in een duidelijk verhaal. Zodat ze zeggen: ‘hier wil ik mee mijn schouders onder zetten.’ En dat kan bij Justitie en bij het Openbaar Ministerie in het bijzonder. Justitie is iets waar veel mensen mee bezig zijn en hen aanspreekt. Want iedereen wil een veilige, rechtvaardige en zorgzame samenleving. Met onze heldere visie en door te tonen welk verschil je kan maken bij het Openbaar Ministerie, krijg je mensen mee aan boord die diezelfde drijfveer hebben en voor hetzelfde ideaal gaan.

Patrick: Mensen die kiezen voor een loopbaan bij het Openbaar Ministerie vinden daar vaak echt wel hun roeping. Ze blijven gehecht aan het Openbaar Ministerie. Je merkt dat veel jonge magistraten

trouw zijn aan onze organisatie en werking. Die ontwikkeling, waarbij leidinggevendenden menselijk en empathisch zijn, moeten we koesteren en warm houden. Daarom ben ik zo blij dat Guido het mandaat van procureur-generaal van Antwerpen overneemt, omdat ik weet dat hij dat ook heel belangrijk vindt. Hij zal het nog beter uitdragen, dan dat ik ooit gedaan heb.

Guido: De voorbije weken heb ik soms gedacht: ‘goh, ga ik dat wel kunnen?’ Maar laat ons bescheiden zeggen, dat ik het zal proberen (lacht).

Patrick, wat is jouw mooiste herinnering aan jouw tijd bij het Openbaar Ministerie?

Patrick: Dat is de samenhang en de collegialiteit binnen het Openbaar Ministerie. Er zijn zoveel zaken die de stiel zo mooi maken, waaronder het contact met de mensen en met de buitenwereld. De ontmoetingen die je iedere dag hebt. Je zit niet alleen maar achter een bureau of een computer. Nee, je werkt samen in een team van authentieke mensen. Dat maakt het zo mooi én boeiend.

Gaje dit allemaal niet te veel missen? En hoe ga je de komende weken doorbrengen?

Patrick: Om te beginnen, vertrek ik twee weken naar Italië. Ik ga mijn Italiaans wel eerst nog een beetje moeten verfijnen (lacht). Hoog op een berg ga ik genieten van de rust en het Italiaanse eten. Daarnaast ga ik mij nog verder verdiepen in mijn andere passie: geschiedenis. Er ligt op mijn nachttafeltje nog een boek over Napoleon te wachten. Daar ga ik met veel interesse in lezen. •

Geschreven door
Carolien de Vlaminck

Illustraties door
Marx Fidel

Designerdrugs, zombiedrugs (beter gekend als flakka), smartdrugs. Het zijn slechts enkele van de nieuwe soorten drugs waarover de media steeds vaker berichten. Maar hoe werken die nieuwe soorten drugs? Welke gevolgen zijn er voor de maatschappij? En welk beleid voert het Openbaar Ministerie? Lode Vandaele, referentiemagistraat 'drugs' bij parket West-Vlaanderen, klaart het uit.

De nieuwe soorten drugs zoals designerdrugs of flakka (zombiedrugs) zijn "nieuwe psychoactieve, synthetische stoffen die een opwekkende werking hebben, vergelijkbaar met speed of cocaïne", duidt Lode. "Ze zijn een aanvulling op de klassieke drugs zoals cannabis, XTC, cocaïne en speed. Alleen heb je minder nodig om tot hetzelfde effect te komen dan de klassieke drugs. Bovendien zijn de nieuwe soorten drugs goedkoper."

Het gevaar schuilt vooral in het grotere cravingeffect. "De drang om snel terug drugs te nemen, is bij deze nieuwe soorten drugs sterker aanwezig dan bij andere soorten. Dit verhoogt de kans dat mensen in een spiraal van overdreven gebruik terechtkomen. Bij flakka bijvoorbeeld, kunnen mensen verward en agressief zijn of hallucinaties hebben. Wanneer je zo iemand in het straatbeeld ziet, is dat voor veel mensen schrikken."

Dat tegenwoordig vooral nieuwe drugs de ronde doen in de samenleving, wil de referentiemagistraat niet gezegd hebben. "De klassieke drugs zijn niet verdwenen. Wat we wel vaststellen, is dat de nieuwe psychoactieve drugs zoals flakka niet zozeer gebruikt worden door nieuwe druggebruikers, maar opgepikt worden door mensen met een lang drugsverleden. Het kan bijvoorbeeld zijn dat heroïnegebruikers overschakelen op flakka. Wat vreemd is, gezien heroïne eerder kalmerend is en een soort *high* geeft en flakka daarentegen net een opwekkende drug is."

De drugsproblematiek heeft gevolgen op allerlei vlakken. "Het werkt ontwrichtend op microniveau, op het niveau van de gebruiker en zijn individuele leefwereld. Wanneer bijvoorbeeld een jongere

drugverslaafd is, kan diens toekomst in belangrijke mate gehypothekeerd worden door zijn verslaving. Daarnaast kan het ook ontwrichtend werken op intrafamiliaal vlak (directe leefomgeving) en op sociaal-economisch vlak. Op macroniveau heb je de zware drugscriminaliteit die gepaard gaat met veel geldgewin en zelfs geweld, die de reguliere economie aantast en voet aan wal kan krijgen in alle geledingen van de maatschappij, zoals in Latijns-Amerika.”

Kort op de bal spelen

Doordat de gevolgen groot zijn, speelt het Openbaar Ministerie kort op de bal en is het waakzaam voor de drugsproblematiek en voor nieuwe drugsvarianten. “Sinds 2017 is een Koninklijk Besluit over de regeling van verdovende middelen en psychotrope stoffen van kracht. Vooraleer dit KB er was, werd drug per drug of stof per stof verboden. De truc voor de criminelen

was toen om een klein stukje in de chemische structuur van de drug te veranderen, waardoor die buiten de strafwet viel. Sinds 2017 kan dat niet meer, aangezien dan chemische families of groepen van psychoactieve stoffen strafbaar werden. De nieuwe psychoactieve stoffen zoals de designerdrugs en flakka vallen dus ook onder de Belgische drugswet.”

“Doordat dit in andere landen niet altijd zo is, krijg je varianten van de nieuwe psychoactieve stoffen waarbij één variant strafbaar is in een bepaald land, maar andere varianten (nog) niet. Die varianten zijn dan vrij verkrijgbaar en circuleren makkelijk door Europa, waar ze snel een afzetmarkt vinden. Op die manier komen nieuwe

“Als procureur ga je langs de ene kant de strijd aan met drugscriminelen en langs de andere kant ben je een maatschappelijk werker die individuele druggebruikers weg van de drugs probeert te krijgen.”

varianten ons land binnen. De misdaad probeert altijd voorop te lopen en manieren te zoeken om buiten de drugswet te vallen.”

“De drugswet is geen doel op zich maar een middel om te zorgen dat onze maatschappij goed werkt en het maatschappelijk weefsel zo gezond mogelijk blijft. Het gaat daarbij om de gezondheid van de individuele gebruikers, maar ook om de volksgezondheid van de samenleving in het algemeen. Een goed drugsbeleid heeft een geïntegreerd verhaal van meerdere partners, waarbij we als procureur enerzijds de strijd aangaan met drugscriminelen (*war on drugs*). België is een internationaal handelscentrum met verschillende belangrijke havens, langs waar drugs binnengesmokkeld worden. De infrastructuur die voorhanden is, wordt door criminelen graag misbruikt. Dat proberen we te voorkomen. Anderzijds zijn we als procureur ook een soort

maatschappelijk werker die de individuele druggebruikers weg van de drugs probeert te krijgen.”

“Daarbij maken we onderscheid tussen de drugscriminelen en drugsverkopers langs de ene kant en de druggebruikers en drugsverslaafden aan de andere kant. Bij drugsverslaafden moeten we een interne motivatie creëren en ernaar streven dat het probleem in een eerste fase opgelost kan geraken met preventie en/of hulpverlening. Indien dit niet lukt, kan Justitie als externe motivator optreden en via een aanklampende werking de persoon een duwtje in de rug geven. Justitie heeft daarbij niet als doel om de persoon te criminaliseren, maar net ervoor te zorgen dat hij

wordt ingeschakeld) of via bemiddeling en maatregelen of drugsbehandelingstrajecten (waarbij wordt samengewerkt met Justitiehuisen).”

Bij het parket West-Vlaanderen, waar de referentiemagistraat actief is, wordt sterk opgetreden om de samenleving gezond te houden en nieuwe soorten drugs een halt toe te roepen. “In West-Vlaanderen heb je langs de ene kant de zee en langs de andere kant de Nederlandse en Franse grens. Dat brengt specifieke problemen met zich mee. In specifieke delen van West-Vlaanderen is er in een bepaalde groep een sterk gebruik van flakka, terwijl we vanuit Noord-Frankrijk worden geconfronteerd met drugskoeriers. We hebben projecten lopen waarbij we ontradend te werk gaan.”

“Voor zware drugscriminelen en drugsverkopers die puur op geldgewin uit zijn, hanteren we een strenge aanpak en geven we een daadkrachtig antwoord. We zijn scherp voor mensen die geld verdienen op de kap van anderen. Afhankelijk van de ernst worden die mensen via een dagvaarding of via snelrecht naar de rechtbank verwezen en zo nodig vragen we de aanhouding aan de onderzoeksrechter. We werken maatgericht, waarna de rechter een gepast antwoord geeft. Is het doel daarbij te komen tot een drugsvrije samenleving? Zelfs al zouden wij dat willen, dan is dat een utopie. Maar door onze permanente inspanningen kunnen we er wel voor zorgen dat het goed blijft in onze samenleving.” •

of zij niet in een negatieve spiraal terechtkomt.”

Zorgen dat het goed blijft in de samenleving

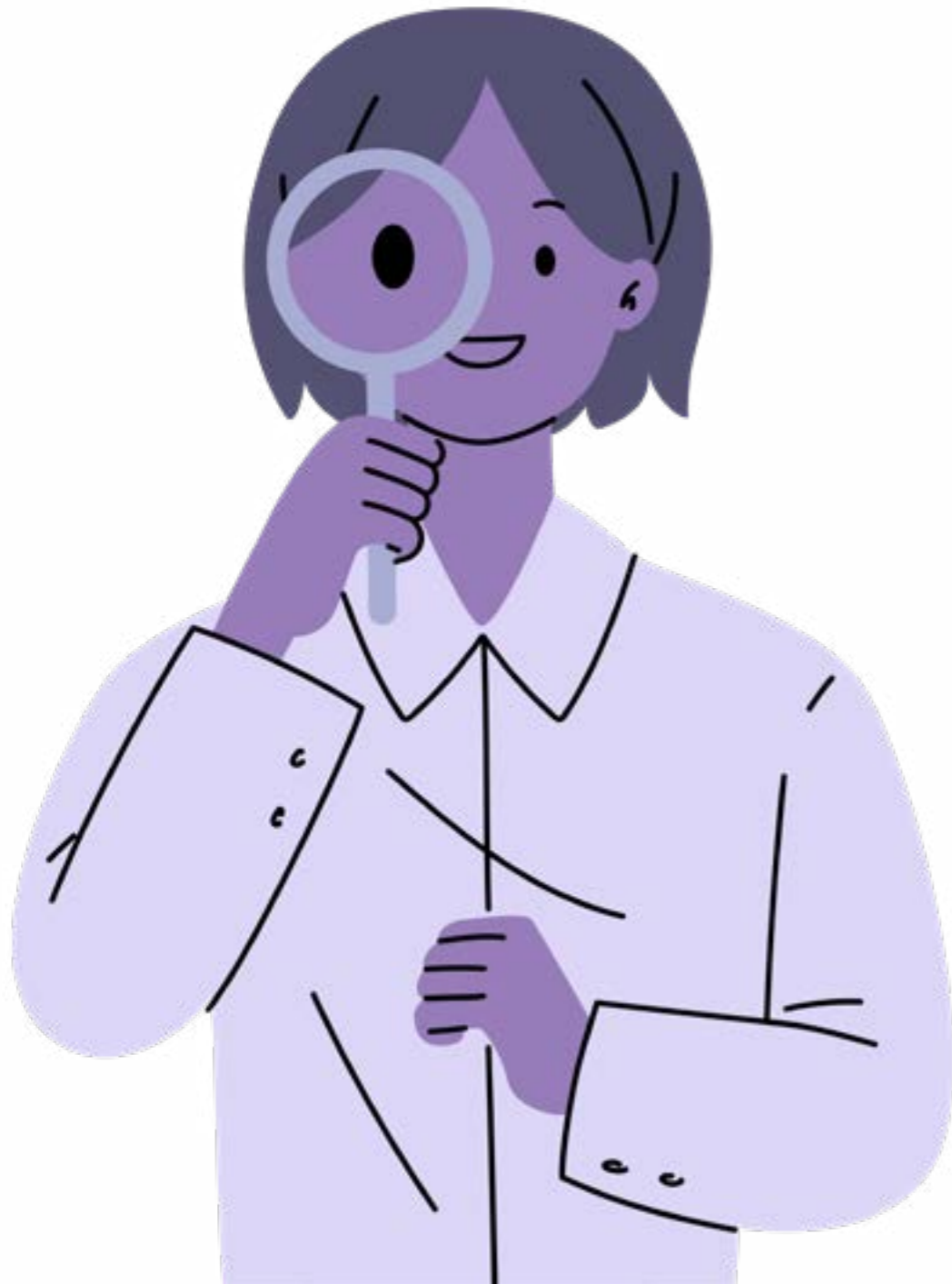
“We brengen recreatieve druggebruikers vooral de norm in herinnering. Er wordt vanuit gegaan dat het om een eenmalig gegeven gaat, waarbij we duidelijk zeggen ‘drugs zijn gevaarlijk en de norm is: gebruik geen drugs of anders kom je in de problemen.’ Die norm in herinnering brengen, kan bijvoorbeeld via een (onmiddellijke) minnelijke schikking. Je kan het vergelijken met wanneer je met de fiets rijdt en je achterlicht niet werkt. Je kan daar een boete voor krijgen, maar je bent dan niet meteen een verkeerscrimineel. Dat is net hetzelfde met druggebruikers. Anders is het met verslaafde druggebruikers. Daar wordt echt wel op de problematiek gewerkt via bijvoorbeeld een pretoriaanse probatie (waarbij hulpverlening

Wij zoeken vragen...

zodat we antwoorden kunnen geven.

Voor deze rubriek hebben we jouw hulp nodig! Hier zullen we jullie vragen over het Openbaar Ministerie beantwoorden. Heb je vragen over onze werking of over specifieke thema's? Stel dan jouw vraag via kortom@just.fgov.be en wij zorgen voor het antwoord.

Het cijfer

Schijnhuwelijken

Geschreven door
Dries De Bont

Een schijnhuwelijk is een huwelijk waarbij de intentie van minstens één van de echtgenoten niet gericht is op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel. Dit ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk. Het cijfer '216' verwijst naar het aantal verdachten die betrokken waren bij schijnhuwelijken, waarvoor een strafrechtelijke gevolgvordering (inclusief minnelijke schikking en pretoriaanse probatie) voorzien werd tussen 1 januari 2018 en 31 augustus 2023.

Er wordt gekozen voor een strafrechtelijke gevolgvordering wanneer er bijvoorbeeld een organisatie achter zit om schijnhuwelijken te organiseren, bij herhaling van aanvragen, wanneer iemand in een schijnhuwelijk wil stappen tegen betaling of gedwongen wordt met geweld of bedreigingen. Het aantal schijnhuwelijken dat strafrechtelijk vervolgd wordt, blijft beperkt omdat meestal een burgerlijk dossier wordt geopend.

De ambtenaar van de burgerlijke stand moet de voltrekking van het huwelijk, waarbij een van de twee illegaal in het land is, weigeren wanneer deze op voorhand al voldoende verdachte elementen opmerkt. De ambtenaar vraagt advies aan het Openbaar Ministerie, dat een burgerlijk dossier opent met een politieonderzoek, om te kijken of het daadwerkelijk om een schijnhuwelijk gaat. Is er een grondig verhoor en zijn er objectieve elementen nodig om de intentie achter het huwelijk te onderzoeken. Bepaalde indicaties zijn bijvoorbeeld een groot leeftijdsverschil, amper met elkaar kunnen communiceren, niet veel van elkaar weten (over hun familie, hobby's, diploma's...) en hun verblijfsvoorgeschiedenis via de Dienst Vreemdelingenzaken (afgewezen asielpcedure, regularisatie, bevel om het grondgebied te verlaten...). Indien het advies negatief is, kan de beslissing worden aangevochten bij de familierechtbank en ook daar geeft het Openbaar Ministerie advies.

Op deze burgerlijke dossiers wordt het meest ingezet omdat het Openbaar Ministerie hiermee kan voorkomen dat een schijnhuwelijk tot stand komt. Hierdoor kan diegene die illegaal in het land is het verblijfsrechtelijk voordeel niet uit het huwelijk halen. Wanneer een huwelijk toch wordt voltrokken, maar later een schijnhuwelijk blijkt, kan de Dienst Vreemdelingenzaken het verblijfsrecht tot vijf jaar na afgifte van de verblijfstitel herzien. Na vijf jaar kan men de Belgische nationaliteit aanvragen, maar wanneer het toch een schijnhuwelijk blijkt, kan het nog nietig verklaard worden waarbij de Belgische nationaliteit terug wordt afgenomen.

*Met dank aan Steven Vandromme, eerste substituut-procureur des Konings bij parket Antwerpen en referentiemagistraat burgerlijk recht, openbare orde, vreemdelingenzaken en identiteitsfraude
Bron cijfers: database van het College van procureurs-generaal - Bureau statistische analyse*

2
1
6

Afterwork

BIJZONDERE ZAKEN IN EEN FAMILIALE SFEER

“Was Justitie een vrouw, ik zou meteen met haar trouwen.”

Parketjurist overdag, romanschrijver in zijn vrije tijd en voormalig antimaffiarechter: Alain Faidherbe werkt met grote begeestering voor de afdeling Bijzondere Zaken van het parket Brussel.

Geschreven door
Geoffroy Herens

Foto's door
Geoffroy Herens en
Sebastiaan Buts

“Ik was zes jaar oud toen ik besliste om magistraat te worden. Onze buurman in Roemenië, het land waar ik opgroeide, was destijds rechter. Toen ik hem op een dag aan het werk zag in een zittingszaal, had ik meteen een wauw-gevoel. Mijn gesprekken met hem versterkten mijn ambitie nog meer. Ik zei ook steeds tegen mijzelf: ‘Was Justitie een vrouw, ik zou ogenblikkelijk met haar trouwen.’”

Enkele decennia later is Alain Faidherbe daadwerkelijk actief als parketjurist op het parket Brussel. Eerst werkte hij drie maanden op de algemene afdeling, om vervolgens zijn kennis en expertise ter beschikking stellen van de afdeling Bijzondere Zaken.

“Kort en bondig gesteld, handelen wij alle dossiers af ten laste van gerechtsdeurwaarders, advocaten, militairen, een deel van het diplomatiek korps, politici, enzovoort, wanneer de feiten in kwestie gepleegd werden bij de uitoefening van hun ambt. Wij onderzoeken zo heel uiteenlopende zaken, zowel op het vlak van financiële en economische criminaliteit als dossiers van groot-banditisme en zedenfeiten. Heel veel variatie, waardoor er geen sprake kan zijn van routine of verveling. Om het kort en bondig te stellen: ik hou van mijn job.”

Alain Faidherbe kan met de nodige kennis van zaken spreken: tijdens zijn intussen lange loopbaan bij Justitie kreeg hij te maken met een zeer breed scala aan taken. Alles begon in zijn jeugd jaren en studententijd in Roemenië, waar hij de richting filologie koos (“Studies die ik betaalde door als hulpje van een begrafenisondernemer te werken”, stelt hij), om nadien een diploma te behalen in de ruimtevaarttechnologie bij de militaire Academie van Boekarest (“Mijn vader wou dat ik ingenieur werd.”).

Naar België met Amnesty International

Rechten studeerde hij nadien pas, aan de universiteit van Cluj-Napoca. “Vervolgens werd ik rechter bij en daarna voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg en daarna rechter bij de correctionele rechtbank. Ik werkte zo ook als onderzoeksrechter en maakte deel uit van de eerste

pool van antimaffiarechters van Roemenië. Ik kwam zo onder meer een grootschalige witwaszaak op het spoor, waarbij zelfs leden van de regering van destijds betrokken waren. Ik herinner mij nog de dag waarop wij dit dossier voor de Senaat voorstelden, terwijl twee derde van de aanwezige senatoren bij de zaak betrokken was en sommigen het halfroond verlieten tijdens de debatten...”

Dankzij Amnesty International kon Alain Faidherbe Roemenië verlaten en trok hij in december 2001 naar België voor een nieuw hoofdstuk, waarvoor hij evenwel zijn studies in de rechten diende over te doen, wat op zich logisch is gelet op de verschillen tussen de strafwetboeken en -procedures van beide landen. Resultaat: na drie jaar en een twintigtal examens kon hij een diploma in de rechten toevoegen aan zijn reeds imposante curriculum vitae.

En dit terwijl Frans niet eens zijn moedertaal is. “Toen ik in België aankwam, kon ik enkel ‘merci’ zeggen”, herinnert hij zich als groot bewonderaar van onder anderen Jules Verne en Victor Hugo, schrijvers die hij eerst in de Roemeense vertaling en pas nadien in het Frans las. “Ik probeerde

Franse les te volgen, maar na zes weken zaten we nog steeds bij de analyse van de *indicatif présent*. Ik stapte over op zelfstudie en probeerde bij te leren door te lezen en te schrijven. Het feit dat ik zes maanden als notarisklerk kon werken, was mij hierbij van groot nut.”

Een vijfhonderdtal motivatiebrieven later volgde een telefoontje van een advocaat-generaal vl bij het hof van beroep van Brussel die interesse toonde die interesse in het profiel van Alain Faidherbe. “Ik dacht eerst dat het een grap was en haakte in. Maar ze belden mij opnieuw voor een afspraak, die ik aan mij voorbij liet gaan, want ik was er echt van overtuigd dat dit niet waar kon zijn. Gelukkig werd ik een derde keer gecontacteerd en kon ik vervolgens in dienst treden bij het parket-generaal.”

Lachen en werken

Na een jaar volgt de overgang naar parket Brussel, waar na drie maanden de algemene afdeling ingeruild werd voor de afdeling Bijzondere Zaken, die nu nog steeds een grote aantrekkingskracht op hem uitoefent.

“Er is niet alleen een goede verstandhouding met de collega’s, het parket Brussel is een echte familie. Misschien is één en ander het gevolg van de manier van functioneren van de procureur des Konings en de andere magistraten? Niettemin wordt ook met alle nodige ernst gewerkt: er mag al eens gelachen worden, maar als er gewerkt moet worden, wordt er gewerkt! Op intellectueel

van dossiers. Het belangrijkste aspect hiervan bestaat erin mensen te kunnen helpen, er te zijn voor de rechtszoekende, hoewel er af en toe vanzelfsprekend ook onterechte klachten zijn. De attractiviteit van het beroep heeft verder ook te maken met loopbaanperspectieven en het salaris, dat kan ik niet ontkennen.”

“Het belangrijkste aspect bestaat erin mensen te kunnen helpen”

vlak kan ik steeds werken op nieuwe dossiers, wat de mogelijkheid biedt om mijn vakkennis steeds verder uit te bouwen. Op onze afdeling werken wij samen met door de wol geverfde magistraten die steeds een antwoord klaar hebben op al onze vragen.”

Voor Alain Faidherbe is dit niet meer dan de verwezenlijking van een kinderdroom: werken bij Justitie. “Mijn voldoening ligt in het afhandelen

Deze motivatie verklaart ook dat Alain Faidherbe het dagelijkse treintraject tussen La Louvière en Brussel blijft afleggen, twee keer een reistijd van anderhalf uur ... als alles goed gaat. “Wordt mijn trein afgeschaft, dan is dit natuurlijk minder aangenaam”, stelt Alain verder, die overigens ook over een brevet als vliegtuig- en helikopterpiloot beschikt. “Soms is er ook vertraging wegens geiten op de sporen en één keer waren het zelfs kamelen. Echt waar!” •

Schrijversnaam Edmond Laloix

Alain Faidherbe is niet enkel een gepassioneerd lezer, maar heeft als schrijver ook al een aantal titels op zijn actief.

“Ik hou niet alleen van literatuur, maar neem ook graag zelf de pen ter hand. Ik schrijf over heel uiteenlopende zaken: liefdesverhalen, verhalen die over mijn eigen leven gaan... Ik moet gewoon kunnen schrijven, want zo kan ik mijzelf uitdrukken en één en ander op papier zetten.”

Hiervoor gebruikt hij sinds enkele jaren de auteursnaam Edmond Laloix. “Een bevriend geneesheer bedacht deze naam voor mij, die tegelijkertijd verwijst naar Edmond Dantès en mijn beroep als dienaar van de wet.”

Hij heeft intussen zeventien romans op zijn actief, waarvan een deel ook gepubliceerd werd, zoals *Valse avec le diable*, *La désolation des anges*, *La réflexion*, *Les poches cousues* of *Onze ans et coupable*.

“Ik schrijf thuis (gelukkig heb ik maar vier uur slaap nodig) en dus zeker niet op het werk. Niet alleen uit principe, maar ook omdat dit gewoon niet mogelijk is omwille van de hoeveelheid werk die bij mijn professionele activiteiten komt kijken. Ik heb Justitie sowieso al te zeer lief om haar te bedriegen.”

Kort nieuws

Met het Openbaar Ministerie naar Kosovo

Het Bureau statistische analyse van de Steundienst van het openbaar ministerie heeft op 16 en 17 januari 2024 in Kosovo deelgenomen aan een congres van de Europese Commissie voor de Efficiëntie van Justitie (CEPEJ). Het congres was gericht op het versterken van de kwaliteit van de statistische gegevens.

Dankzij de statistieken die het publiceert, brengt het Bureau statistische analyse van de Steundienst op objectieve en betrouwbare wijze de instroom, uitstroom en voorraad van correctionele strafzaken van de parketten in beeld, net als de instroom van de zaken rond jeugdbescherming.

Het pensioen van een grande dame

Het College van het openbaar ministerie bedankte onlangs Edith Van den Broeck die eerder dit jaar met pensioen ging na een schitterende carrière in dienst van het algemeen belang.

Edith Van den Broeck startte haar carrière bij het Openbaar Ministerie op 21 december 1984 als gerechtelijk stagiair bij parket Leuven. Anderhalf jaar later werd ze benoemd tot substituut-procureur des Konings in Mechelen. Vijf jaar later werd ze eerste substituut. Zestien jaar lang was ze een steunpilaar van dit parket.

Geschreven door Cedric Limani en Geoffroy Herens

Edith Van den Broeck

Vervolgens was ze een van de grondleggers van de Hoge Raad voor de Justitie en bekleedde ze er twee mandaten. Om de rechterlijke macht verder te verbeteren, timmerde ze mee aan het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO), waar ze de eerste directeur werd. Dit opleidingsinstituut is vandaag nog steeds van fundamenteel belang in de opleiding van magistraten en gerechtspersoneel. In 2016 aanvaardde ze een missie bij de *International Association of Prosecutors* in Den Haag. Begin 2024 ging ze met pensioen en kan ze terugblikken op een rijkgevulde carrière in dienst van het algemeen belang.

Discriminatie effectiever bestrijden

Op 18 maart 2024, enkele dagen voor de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie (21 maart), werd in La Cité Miroir in Luik een algemene vergadering gehouden over de juridische strijd tegen discriminatie. Het evenement, dat bijgewoond werd door Pierre Vanderheyden, procureur-generaal van Luik, was voornamelijk gericht op de voorstelling van de geactualiseerde omzendbrief COL 13/2013 van het College van procureurs-generaal over het beleid van de juridische strijd tegen discriminatie.

De geactualiseerde tekst is het resultaat van het werk van het expertisenetwerk 'criminaliteit tegen personen', een werkgroep gecoördineerd door Nadia Laouar, substituut-procureur-generaal van Luik. Een van de doelstellingen van de herziene omzendbrief is om de registratie van klachten betrouwbaarder, efficiënter en geautomatiseerder te laten verlopen, bijvoorbeeld om verslag uit te brengen over de evolutie van verschijnselen die het Openbaar Ministerie wil volgen, zoals antisemitisme, homofobie, seksisme...

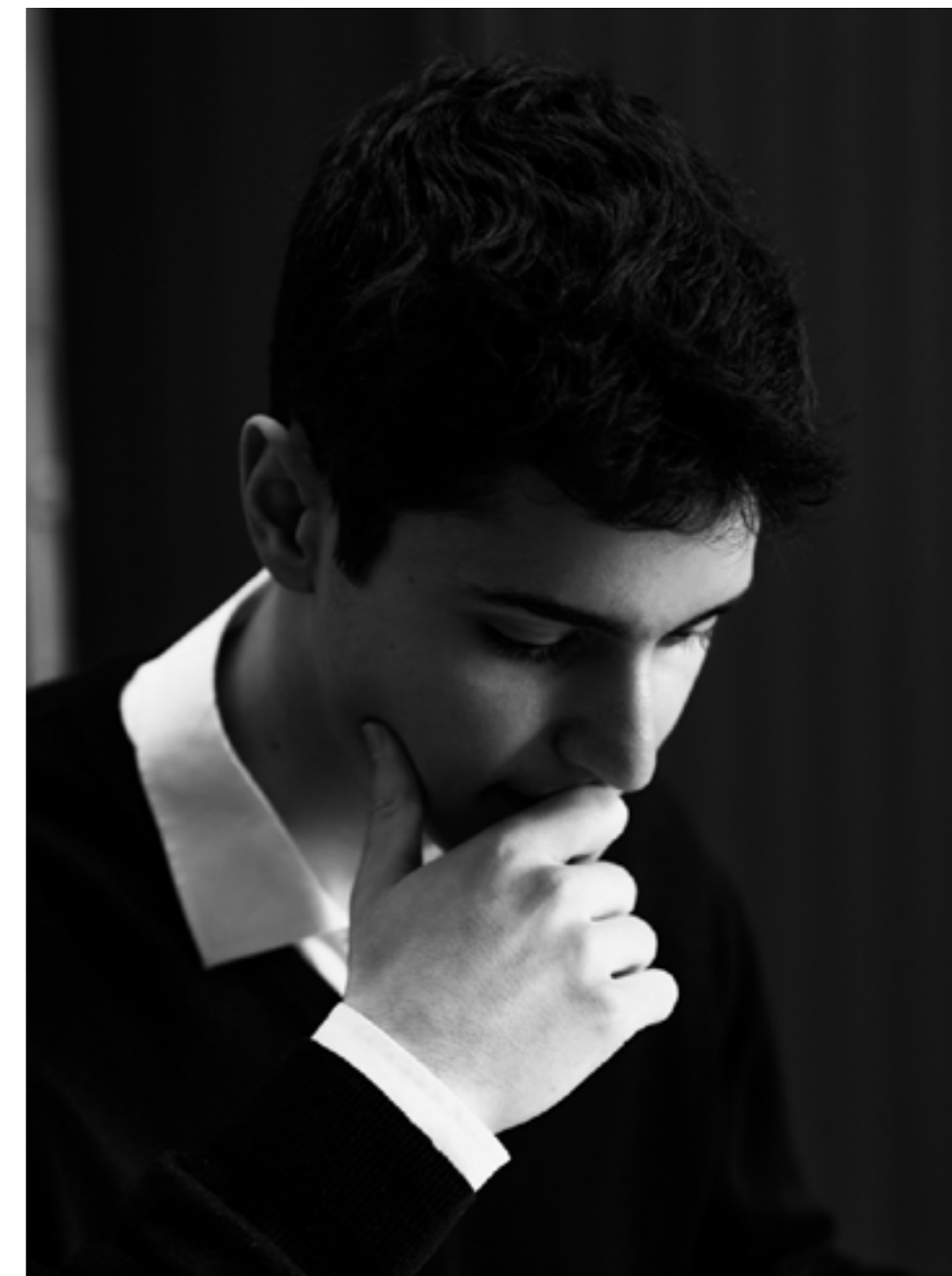
Nadia Laouar en Pierre Vanderheyden

Fotoreportage *M IN MOTION*

Als huisfotograaf van het Openbaar Ministerie ben ik elke dag in beweging. Van metro naar trein, van trein naar bus, van Brussel naar Oudenaarde, van Oudenaarde naar Nijvel, gebouw in, gebouw uit. Iets wat me meteen opviel toen ik hier aankwam als kersverse fotograaf: niet alleen ik ben in beweging, maar heel het Openbaar Ministerie beweegt mee. Dag in dag uit. Het leven staat hier nooit stil. Dit bezige aspect van het Openbaar Ministerie heb ik proberen te belichten. *On the go* tijdens mijn opdrachten voor het Openbaar Ministerie.

- Sebastiaan Buts -

Colofon

Hoofdredactie
Jan Poels, Stefan Thomaes, Jessica Kremers

Redactie
Carolien De Vlaminck, Geoffroy Herens, Dries De Bont, Sebastiaan Buts, Cedric Limani, Luna Verwaest (st.)

Eindredactie
Carolien De Vlaminck en Geoffroy Herens

Vertalingen
Cel Vertalingen - Steundienst van het openbaar ministerie

Visualisatie
Sebastiaan Buts

Vragen over KortOM of je abonneren op onze KortOM-nieuwsbrief? kortom@just.fgov.be

Meer weten over het Openbaar Ministerie? Surf naar www.openbaarministerie.be

Volg ons @openbaarministerie.be

Verantwoordelijke uitgever
**Steundienst van het openbaar ministerie
Gulden-Vlieslaan 87, bus 4
1060 Brussel**

KortOM is een uitgave van de Steundienst van het openbaar ministerie. Alle auteursrechten en aanverwante rechten behoren toe aan het Openbaar Ministerie. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend. Overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan.

